

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

LÊ THỊ THÚY

**HIỆU QUẢ KINH DOANH
CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI
CỔ PHẦN ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN VIỆT NAM**

Chuyên ngành: Tài chính - Ngân hàng

Mã số: 9.34.02.01

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học:

Hướng dẫn 1: PGS, TS. Trần Xuân Hải

Hướng dẫn 2: PGS, TS. Lê Văn Luyện

HÀ NỘI - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu khoa học riêng của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận án là trung thực và có nguồn gốc rõ ràng. Những kết luận khoa học của luận án chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả luận án

Lê Thị Thúy

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
MỤC LỤC.....	ii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT.....	v
DANH MỤC CÁC BẢNG	viii
DANH MỤC CÁC BIỂU	ix
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Tổng quan nghiên cứu.....	2
3. Mục đích nghiên cứu.....	11
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	12
5. Phương pháp nghiên cứu.....	12
6. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn.....	13
7. Đóng góp mới của luận án	13
8. Kết cấu của luận án	14
CHƯƠNG 1	15
LÝ LUẬN VỀ NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI VÀ HIỆU QUẢ KINH DOANH CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI	15
1.1. TỔNG QUAN VỀ NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI.....	15
1.1.1. Khái niệm ngân hàng thương mại	15
1.1.2. Các hoạt động chủ yếu của ngân hàng thương mại.....	17
1.2. TỔNG QUAN VỀ HIỆU QUẢ KINH DOANH CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI.....	23
1.2.1. Khái niệm hiệu quả kinh doanh ngân hàng thương mại	23
1.2.2. Bản chất hiệu quả kinh doanh của ngân hàng thương mại	25
1.2.3. Nội dung hiệu quả kinh doanh của ngân hàng thương mại	26
1.2.4. Các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả kinh doanh của ngân hàng thương mại	28
1.2.5. Các nhân tố ảnh hưởng đến hiệu quả kinh doanh của ngân hàng thương mại	42
1.3. KINH NGHIỆM NÂNG CAO HIỆU QUẢ KINH DOANH VÀ BÀI HỌC CHO NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN VIỆT NAM.....	49
1.3.1. Kinh nghiệm của ngân hàng Công Thương Trung Quốc - ICBC và các Ngân hàng thương mại Trung Quốc	49
1.3.2. Ngân hàng thương mại Rakyat Indonesia (BRI)- Indonesia	51

1.3.3. Ngân hàng thương mại Siam -Thái Lan	52
1.3.4. Bài học kinh nghiệm cho Ngân hàng thương mại cổ phần Đầu tư và Phát triển Việt Nam	54
CHƯƠNG 2	59
THỰC TRẠNG HIỆU QUẢ KINH DOANH	59
CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN VIỆT NAM.....	59
2.1. TÌNH HÌNH HOẠT ĐỘNG KINH DOANH CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN VIỆT NAM	59
2.1.1. Quá trình hình thành và phát triển của ngân hàng thương mại cổ phần Đầu tư và phát triển Việt Nam.....	59
2.1.2. Nguồn vốn chủ sở hữu và nợ phải trả của ngân hàng thương mại cổ phần Đầu tư và phát triển Việt Nam	63
2.1.3. Tình hình tài sản của ngân hàng thương mại cổ phần Đầu tư và phát triển Việt Nam.....	71
2.1.4. Các hoạt động khác.....	78
2.2. THỰC TRẠNG HIỆU QUẢ KINH DOANH CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN VIỆT NAM.....	82
2.2.1. Khả năng sinh lời của ngân hàng thương mại cổ phần Đầu tư và Phát triển Việt Nam.....	82
2.2.2. Chỉ tiêu an toàn tài chính và khả năng thanh khoản	100
2.2.3. Chỉ tiêu định tính.....	107
2.3. KIỂM ĐỊNH HIỆU QUẢ KINH DOANH CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN VIỆT NAM QUA MÔ HÌNH TOBIT VÀ PHƯƠNG PHÁP DEA	108
2.3.1. Phương pháp phân tích bao dữ liệu(tiếp cận phi tham số- DEA)	108
2.3.2. Mô hình phân tích.....	110
2.3.3. Dữ liệu và biến sử dụng	111
2.3.4. Kết quả ước lượng hiệu quả kỹ thuật bằng DEA và phân tích cửa sổ.....	112
2.3.5. Phân tích nhân tố ảnh hưởng tới hiệu quả kinh doanh của các Ngân hàng thương mại cổ phần Việt Nam giai đoạn 2007-2018.....	119

2.4. ĐÁNH GIÁ CHUNG VỀ HIỆU QUẢ KINH DOANH CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN VIỆT NAM.....	122
2.4.1. Kết quả đạt được.....	122
2.4.2. Hạn chế và nguyên nhân	128
CHƯƠNG 3	138
GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ KINH DOANH CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN VIỆT NAM	138
3.1. ĐỊNH HƯỚNG, CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN CỦA HỆ THỐNG NGÂN HÀNG VIỆT NAM VÀ NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN VIỆT NAM	138
3.1.1. Định hướng và chiến lược phát triển của hệ thống ngân hàng Việt Nam	138
3.1.2. Định hướng, chiến lược phát triển của BIDV đến năm 2030.....	152
3.2. GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ KINH DOANH CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN VIỆT NAM.....	156
3.2.1. Nhóm giải pháp nâng cao khả năng sinh lời của ngân hàng	156
3.2.2. Nhóm giải pháp nâng cao an toàn tài chính và thanh khoản trong hoạt động của ngân hàng thương mại cổ phần Đầu tư và Phát triển Việt Nam.....	168
3.2.3. Nhóm giải pháp nâng cao chất lượng nguồn nhân lực của ngân hàng.....	173
3.3. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ.....	178
3.3.1. Kiến nghị với Chính phủ.....	178
3.3.2. Kiến nghị với Ngân hàng nhà nước	179
KẾT LUẬN.....	186
NHỮNG CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN.....	187
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	188
PHỤ LỤC.....	197

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Tiếng Việt	Tiếng Anh
ACB	Ngân hàng thương mại cổ phần Á Châu	Asia Commercial Bank
ADB	Ngân hàng phát triển Châu Á	Asia Development Bank
AE	Hiệu quả phân bổ	Allocative Efficiency
AGRIBANK	Ngân hàng Nông nghiệp và phát triển nông thôn Việt Nam	
AU	Khả năng sinh lời của tài sản	
BIDV	Ngân hàng thương mại cổ phần Đầu tư và phát triển Việt Nam	Joint Stock Commercial Bank For investment and Development of Vietnam
CAMEL	Phương pháp CAMEL	
CAR	Tỷ lệ an toàn vốn	Capital adequacy ratio
CDO	Nghĩa vụ nợ thế chấp	Collateralized Debt Obligation
CDs	Hợp đồng hoán đổi nợ xấu	Credit Default Swaps
CE	Hiệu quả chi phí	
CIC	Trung tâm thông tin tín dụng	Credit Information Center
COSTAS	Chi phí/tài sản	Cost to assets
COSTINC	Chi phí/thu nhập	Cost to income
CRS	Hiệu quả không thay đổi theo quy mô	Constants Return to Scale
CTAR	Tổng vốn/tài sản	Capital to assets ratio
CTG (Vietinbank)	Ngân hàng thương mại cổ phần Công thương Việt Nam	Vietnam Joint Stock Commercial Bank for Industry and Trade
CVI	Công ty bảo hiểm CPC- Việt Nam	
CVS	Công ty chứng khoán CPC-Việt Nam	
DEA	Phương pháp tiến cận phi tham số	Data Envelopment Analysis
DLR	Tiền gửi/cho vay	Deposit to Loan Ratio
EM	Cấu trúc vốn của ngân hàng thương mại	
ETA	Vốn chủ sở hữu/tổng tài sản	Equity to Assets
FATA	Hiệu quả và nguy cơ rủi ro	
GDP	Tổng sản phẩm quốc nội	Gross Domestic Product

GMM	Mô hình hồi quy moment tổng quát	Generalized Method of Moments
LTDR	Hiệu suất sử dụng vốn LTDR	
LAR	Hiệu suất sử dụng vốn LAR	
IBMB	Dịch vụ ngân hàng điện tử	
INTAS	Thu nhập/tài sản	Income to assets
IRS	Hiệu quả tăng theo quy mô	
KL	Trang bị và lao động	
LAR	Vốn cho vay/tổng tài sản	Loan to Assets Ratio
LTDR	Tỷ lệ dư nợ cho vay/tiền gửi	Loan to deposit ratio
M&A	Mua bán và sáp nhập	Mergers and Acquisitions
MARKSHARE	Thị phần của các ngân hàng thương mại	
MB	Ngân hàng Quân đội	Military Commercial Joint Stock Bank
MBS	Chứng khoán đảm bảo bằng tài sản	Mortgage Backed Securities
MHB	Ngân hàng thương mại cổ phần phát triển nhà đồng bằng Sông Cửu Long	Housing Bank of Mekong Delta
NHNN	Ngân hàng Nhà nước	
NHTM	Ngân hàng thương mại	
NHTMCP	Ngân hàng thương mại cổ phần	
NHTMNN	Ngân hàng thương mại nhà nước	
NHTMNNVN	Ngân hàng thương mại nhà nước Việt Nam	
NHTMQD	Ngân hàng thương mại quốc doanh	Increasing Return to Scale
NHTMVN	Ngân hàng thương mại Việt Nam	
NHTW	Ngân hàng trung ương	
NII	Thu nhập ngoài lãi cận biên	Net interest Income
NIM	Thu nhập lãi cận biên	Net Interest Margin
NPL	Tỷ lệ nợ quá hạn/dư nợ cho vay	
NPM	Hiệu quả quản lý về chi phí	
OLS	Phương pháp ước lượng bình phương nhỏ nhất	Ordinary Least Square
OPEC	Tổ chức các nước xuất khẩu dầu lửa	

OWNERNN	Loại hình ngân hàng	
PBT	Lợi nhuận trước thuế	
ROA	Tỷ số lợi nhuận trên tài sản	Return on total assets
ROE	Tỷ suất lợi nhuận trên vốn chủ sở hữu	Return on Equity Ratio
ROIF	Tỷ suất thu nhập hoạt động trên tài sản sinh lời	
SCP	Cấu trúc-hành vi- hiệu quả	
SFA	Phương pháp tiếp cận tham số	The Stochastic Frontier Approach
SHB	Ngân hàng Sài Gòn Hà Nội	Saigon Hanoi Commercial Joint Stock Bank
SMCC	Trung tâm điều hành mạng xã hội	Social Media Command Center
SPV	Công ty phục vụ mục đích đặc biệt	Special Purpose Vehicle
STB	Ngân hàng thương mại cổ phần Sài Gòn Thương Tín	Sai Gon Thuong Tin Commercial Joint Stock Bank
TCB	Ngân hàng thương mại cổ phần Kỹ thương Việt Nam	Vietnam Technological and Commercial Joint Stock Bank
TCTD	Tổ chức tín dụng	
TCTR	Tổng chi phí/tổng doanh thu	Total cost to total Revenue
TE	Hiệu quả kỹ thuật	Technological Efficiency
TECHCOMBANK	Ngân hàng thương mại cổ phần Kỹ thương Việt Nam	
TNDN	Thu nhập doanh nghiệp	
VAMC	Công ty quản lý tài sản	Vietnam Asset Management Company
VCB	Ngân hàng thương mại cổ phần Ngoại thương Việt Nam	Bank for Foreign Trade of Vietnam
VCSH	Vốn chủ sở hữu	
VND	Việt Nam đồng	
VRS	Hiệu quả biến đổi theo quy mô	Variable Return to Scale
WB	Ngân hàng thế giới	World Bank

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Tình hình vốn và thu nhập của ngân hàng Trung Quốc	50
Bảng 2.1: Tổng tài sản của 12 NHTMCP lớn của Việt Nam giai đoạn 2007-2018.....	73
Bảng 2.2: Cơ cấu thành phần tổng tài sản của BIDV giai đoạn 2007-2018	74
Bảng 2.3: Cơ cấu dư nợ theo loại hình nghiệp vụ chủ yếu của BIDV giai đoạn 2007-2018	77
Bảng 2.4: Mạng lưới hoạt động của BIDV 2007-2018.....	78
Bảng 2.5: Cơ cấu thu nhập thuần của BIDV giai đoạn 2007-2018	83
Bảng 2.6: Các chỉ tiêu tăng trưởng của BIDV 2007-2018.....	87
Bảng 2.7: ROA của 12 NHTM lớn của Việt Nam.....	89
Bảng 2.8: ROE của 12 NHTM lớn của Việt Nam	90
Bảng 2.9: Các chỉ tiêu hiệu quả quản lý của BIDV trong giai đoạn 2007-2018	97
Bảng 2.10: Khả năng thanh toán của BIDV giai đoạn 2007-2018	102
Bảng 2.11: Phân loại nhóm nợ theo tiêu chuẩn của BIDV giai đoạn 2007-2018	104
Bảng 2.12: Đánh giá hệ số tín nhiệm (do Moody's thực hiện).....	108
Bảng 2.13: Mô tả các biến theo mô hình DEA cố định đầu vào.....	113
Bảng 2.14: Kết quả DEA của BIDV trong giai đoạn 2007-2018	115
Bảng 2.15: Tổng hợp giá trị các biến của mô hình	119
Bảng 2.16: Kết quả ước lượng ML mô hình hồi quy Tobit phân tích các nhân tố ảnh hưởng tới hiệu quả kinh doanh của BIDV và các NHTMCP Việt Nam giai đoạn 2007-2018	121
Bảng 3.1: Tổng hợp một số chiến lược phát triển của Chính Phủ	143
Bảng 3.2: Một số chỉ tiêu chủ yếu của BIDV đến 2030	155

DANH MỤC CÁC BIỂU

Biểu đồ 2.1: Cơ cấu tỷ trọng vốn chủ sở hữu và nợ phải trả của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	63
Biểu đồ 2.2: Nguồn vốn chủ sở hữu và vốn điều lệ giai đoạn 2007-2018.....	66
Biểu đồ 2.3: Tỷ trọng các vốn nợ phải trả của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	67
Biểu đồ 2.4: Tốc độ tăng trưởng các khoản nợ phải trả của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	70
Biểu đồ 2.5: Tỷ trọng huy động tiền gửi của khách hàng của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	70
Biểu đồ 2.6: Tổng tài sản của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	71
Biểu đồ 2.7: Dự nợ cho vay của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	75
Biểu đồ 2.8: Số người lao động của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	80
Biểu đồ 2.9: Tỷ trọng thu nhập lãi thuần và thu nhập ngoài lãi 2007-2018.....	85
Biểu đồ 2.10: Các chỉ tiêu tăng trưởng của BIDV 2007-2018.....	86
Biểu đồ 2.11: Hiệu quả kinh doanh ROA, ROE của BIDV.....	87
Biểu đồ 2.12: Các yếu tố tác động đến ROE của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	91
Biểu đồ 2.13: Cơ cấu tỷ trọng thu nhập của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	93
Biểu đồ 2.14: Cơ cấu tỷ trọng các khoản chi phí của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	94
Biểu đồ 2.15: Cơ cấu tỷ trọng các khoản chi phí trong chi phí hoạt động của BIDV giai đoạn 2008-2018.....	95
Biểu đồ 2.16: Tốc độ tăng trưởng của chi phí lãi và các khoản chi phí tương tự và thu nhập lãi và các thu nhập tương tự của BIDV giai đoạn 2008-2018.....	96
Biểu đồ 2.17: Dự phòng của BIDV trong giai đoạn 2008-2018.....	100
Biểu đồ 2.18: Hiệu suất sử dụng vốn huy động của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	101
Biểu đồ 2.19: Mức độ tổn thất của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	107
Biểu đồ 2.20: Hiệu quả trung bình ngang của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	116
Biểu đồ 2.21: Hiệu quả trung bình dọc của BIDV giai đoạn 2007-2018.....	118